

elsősorban a közművelődés fejlesztésére kell szentelnie magát, szűkebb hazájának művelődési kérdéseit feldolgoznia.

„Ez azonban még éppenséggel nem elég, sőt csak egyik fele a feladatának. Ahogy minden táj szervesen bekapcsolódik az egész ország vérkeringésébe, a regionális folyóirat sem zárkozhatik a maga láthatárának köre mögé. Az összekapcsolódást, a többi tájhoz való viszonyát éppúgy figyelnie és munkálnia kell, mint a saját külön életét, s ezáltal a közös vérkeringést megkönnyíteni, dúsabbá, elevenebbé tenni. A vidéki lap, éppen regionális helyzeténél fogva, eleve országos lap is, ha jól végzi feladatát, sőt „országosabb“, mint a középponti lapok, melyek az ország kérdéseit csak a központ lencséjén át tekinthetik, csak az odafutó sugarakat, törekvéseket gyűjthetik össze. Elemi mulasztást követ el az a vidéki folyóirat, amely nem igyekszik programszerűen és szervezeten kapcsolatok teremtését a többi hazai régió középpontjaival, s nem vonja be ezek szellemi munkáit a maga munkájába.”

„Ez a munkaterv aztán szinte eleve megszabja a lap „irányát“ is: az ú. n. közösségi szellemet kell ápolnia, nem szegődhetik megosztó érdekek vagy kérdések szolgálatába, a politika, a felekezeti ügyek például eleve számúzevannak lapjairól. Viszont annál határozottabban kell ideológiai álláspontot elfoglalnia, s a legszélesebb horizontú történelmi, társadalmi, népi és erkölcsi szemléletet alkalmaznia (népen értve a dolgozó nemzetet); eleve szembekeverül az individualizmus, a szűkkörű osztályszolgálat, a formai esztétizmus elveivel és gyakorlatával s általában az aszociális és amorális életfelfogás megnyilatkozásaival. Különösen a történelmi, népi és erkölcsi művelődés terén vár rá sok tennivaló, nemcsak vidéki helyzeténél és sokirányúságánál fogva, hanem azért is, mert a mait megelőző korszak ezeket elhanyagolta, úgyszólván kiküszöbölte a maga műveltségének színképéből.”

„Mindezek miatt a közönséghez való viszonya is más, mint az országos, különösen a szépirodalmi lapoké. Ezeknek írói ugyanis többé-kevésbé egymásnak írnak, de mindenesetre a szellemi és irodalmi élet beavatottjainak;

olvasótáboruk nagyjából a világnézeti megoszlás szerint tagolódik csak, önmagában azonban mindegyiké homogen, s túlnyomórészt az értelmiség egy vékony rétegéből toborzódik, melynek irányadói maguk az írók. A vidéki lap közönsége ezzel szemben a lehető legvegyesebb, az eldugott falusi tanítótól az egyetemi tanárig, az iparostól a miniszterig minden olvasó-species előfordul benne és pedig nem szórvány-szerűen, hanem számottevő százalékarányban, akik tehát a szellemi irányítást is igen sok forrásból kapják, eszjárásuk, gondolkodásmódjuk sokféle beállítású. A lap nemigen szólhat tehát a beavatottság hangján, s inkább eleven fogalmazású szakszerűsége kell törekednie. Vagyis bizonyos mértékben külön írógárdára van szüksége. Ennek összegyűjtése és kiszűrése olykor nem kis feladat. Ha minduntalan országos nevekhez fordulna társ munkáért, nemcsak táji jellegét higitaná fel, nemcsak középponti orgánusok fióktintézetévé válna, hanem közönségétől is eltávolodnék. Így aztán nem egyszer előáll az a furcsa helyzet, hogy habár kitűnő, vezető erők társ munkáját is igénybe vehetné, ugyanazt a tárgyat mégis „vidéki“ erővel kell feldolgoztatnia. Másfelől épp ezzel igen hatásosan szolgálja a vidék szellemi megerősítését. Szép, de nehéz feladat egy ilyen írógárda megszervezése, sok önfeláldozással jár, s csak hosszú idő alatt juthat eredményre...”

Mindezzel talán egybe is fogtuk a vidéki lap munkatervét, mai helyzetét, céljainak legfőbb lényegét. Kérdés még az, mennyiben találkozik ez az olvasóközönség igaz, vagy vélt igényeivel, hogyan s milyen irányban kelti föl érdeklődését, egyszóval hogyan hat vissza a közönség a vállalkozás munkájára? Jóleső tudattal jelenthetjük, hogy a túlnyomó többség igen nagy megértéssel, sőt gyakran lelkesedéssel adja hozzájárulását lapunk céljaihoz, s kezdettől fogva átlátta, hogy sokirányú próbálkozásai nem pusztán a változatosságra való törekvés szülöttei, hanem egy tudatosan szerkesztett munkaterv gyakorlati megvalósításai. A rokonszenvet természetesen a helyi hazaszeretet is fűti gyakran, a túlzott központosítás csökkenésén érzett öröm, sőt nem egyszer a főváros túlzott szupremáciájától való